

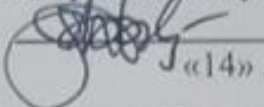
КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
БУДІВНИЦТВА І АРХІТЕКТУРИ

ДОКТОР ФІЛОСОФІЇ

Кафедра політичних наук та права

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Декан факультету урбаністики та
просторового планування

 / А.М.Мамедов /
«14» лютого 2019 року

РОБОЧА ПРОГРАМА (СИЛАБУС) НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

"Дисципліна вільного вибору".

"Історична психологія"

(назва навчальної дисципліни)

шифр	назва спеціальності
032	Історія та археологія
	назва освітньої програми
	Історія та археологія

Розробник(и):

Бурда І.О., к.і.н., доцент

(прізвище та ім'я, науковий ступінь, звання)

(підпис)

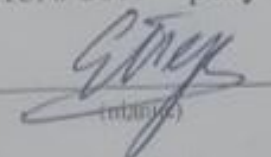
(прізвище та ім'я, науковий ступінь, звання)

(підпис)

Робоча програма (силабус) затверджена на засіданні кафедри політичних наук та права

Протокол № 7 від "12" лютого 2019 року

Завідувач кафедри

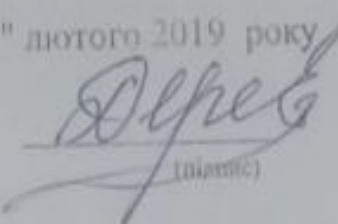

(підпис)

(Перегуда С.В.)
(прізвище та ініціали)

Схвалено науково-методичною комісією спеціальності
(НМКС): "032 Історія та археологія"

Протокол № 2 від "11" лютого 2019 року

Голова НМКС

(підпис)

(Деревінський В.Ф.)
(прізвище та ініціали)

Назва курсу	Історична Психологія
Галузь знань, шифр та назва спеціальності	03 Гуманітарні науки 032 історія та археологія
Ступінь вищої освіти	Доктор філософії
Освітня програма	Історія та археологія
Рік навчання, семестр	Рік: 2, семестр 3
Нормативний/вибірковий	вибірковий
Викладач (-і)	Бурда Інна Олександрівна, кандидат історичних наук, доцент кафедри політичних наук і права КНУБА
Е-mail:	inna.burdaa@gmail.com
Сторінка курсу	http://org2.knuba.edu.ua/course/view.php?id=2651
Консультації	

1. Коротка анотація до курсу

В даному курсі мова йде про міждисциплінарні дослідження історії та психології. Важливість курсу полягає в тому, що розглядаючи впливи історичних епох на психіку сучасної людини ми можемо більш ґрунтовно підходити до вивчення сучасних політичних, економічних та соціальних процесів в Україні. В курсі робиться спроба відповісти на питання: чому психологічний портрет сучасного українця є саме таким та чим від відрізняється, а також є спільним з портретом сучасного європейця. Головний наголос в курсі зроблений на розвитку міждисциплінарних досліджень, які недостатньо представлені саме в галузях історії та психології. В навчальному контексті курс займає позицію в домені теорія та методологія історії.

2. Мета та цілі курсу:

Метою є вивчення психологічних особливостей українського народу в розрізі окремих історичних епох, а також змін людської психіки в історичному контексті, історіогенез психіки у процесі становлення і розвитку українського суспільства.

Завданням є сформулювати у студентів знання про участь сучасної психологічної науки у пізнанні минулого (історичний аспект), за допомогою цих знань збагатити їх можливості використовувати культурно-історичні дослідження для розуміння соціокультурних орієнтирів сучасного суспільства та людини.

3. Формат курсу

Очний (offline)

4. Компетенції аспірантів, що формуються в результаті засвоєння дисципліни

<p>Інтегральна Компетентність(ІК)</p>	<p>Здатність розв'язувати комплексні проблеми в галузі професійної, у тому числі дослідницько-інноваційної діяльності, що передбачає глибоке переосмислення наявних та створення нових цілісних знань та/або професійної практики</p>
<p>Загальні компетентності (ЗК)</p>	<p>ЗК03. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми, бути критичним і самокритичним; ЗК05. Здатність спілкуватися державною та іноземною мовами як усно, так і письмово у процесі наукової комунікації та досліджень; ЗК06. Здатність планувати та управляти часом; ЗК07. Здатність працювати в міжнародному контексті, спілкуючись іноземною мовою з використанням сучасних засобів комунікації; ЗК08. Здатність розробляти та управляти проектами; ЗК09. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів); ЗК10. Знання предметної області та розуміння професійної діяльності; ЗК11. Цінування та повага різноманітності та мультикультурності; ЗК12. Здатність застосовувати знання основ педагогічної діяльності, дидактики вищої школи, традиційні та інноваційні форми навчання і педагогічні технології у сфері професійної діяльності.</p>
<p>Фахові компетентності спеціальності (ФК)</p>	<p>ФК01. Здатність до наукового пошуку, самостійного відбору та обробки інформації й емпіричних даних в історичній сфері; ФК02. Здатність до застосування категорійно-понятійного апарату, новітніх теорій, концепцій, технологій та методів, необхідних для розв'язання комплексних проблем в історичній сфері; ФК03. Здатність до використання загальнонаукових та спеціальних методів досліджень, які спрямовані на пізнання досліджуваних історичних явищ і процесів; ФК05. Здатність здійснювати аналіз історичних процесів та явищ національної історії, зіставляти та узагальнювати подібні та відмінні тенденції в історії розвитку України та інших країн; ФК06. Здатність до осмислення причинно-наслідкових зв'язків історичного розвитку та уміння їх застосовувати в професійній роботі;</p>
<p>Програмні результати навчання</p>	
<p>За загальними та професійними компетентностями</p>	<p>ПРН02. Оволодіти робочими навичками ефективно працювати самостійно або в групі, вміти отримати бажаний результат в умовах обмеженого часу з акцентом на професійну сумлінність і дотриманням етичних міркувань; ПРН03. Опанувати універсальними навичками дослідника, зокрема застосування сучасних інформаційних технологій, розробки, організації та управління науковими проектами та/або науковими дослідженнями, презентації їх результатів у професійному середовищі через сучасні форми наукової</p>

	<p>комунікації (академічні наукові публікації, семінари, конференції), в засобах масової інформації та в публічній сфері у національному та міжнародному контексті;</p> <p>ПРН04. Мати системний науковий світогляд та філософсько-культурний кругозір, який включає розвинене критичне мислення, професійну етику та академічну добросовісність, повагу різноманітності та мультикультурності;</p> <p>ПРН06. Володіти сучасними передовими концептуальними та методологічними знання в галузі історичної науково-дослідницької та/або професійної діяльності і на межі предметних галузей знань;</p> <p>ПРН07. Володіти знаннями про наукові школи та фундаментальні праці у галузі дослідження, формулювати мету власного наукового дослідження як складову загальноцивілізаційного процесу;</p> <p>ПРН08. Комплексно застосовувати широкий спектр історичних понять, теорій і методів до аналізу історичних подій, явищ, фактів та діяльності історичних осіб відповідно до певного історичного або сучасного контексту;</p> <p>ПРН09. Виокремлювати актуальні історичні проблеми та визначати їх структуру, взаємозв'язки чинників, проявів і наслідків як об'єкта наукового дослідження;</p> <p>ПРН10. Комплексно розуміти особливості впливу історичних процесів на розвиток особистості, суспільства та держави;</p> <p>ПРН11. Комплексно розуміти важливість історичної національної пам'яті, соціально відповідальної діяльності на основі етичних міркувань (мотивів).</p>
--	---

5. Обсяг курсу

Найменування показників	Характеристика навчального курсу	
	денна форма навчання	заочна форма навчання
лекції	22	22
семінарські заняття / практичні / лабораторні	28	28
кількість годин навчальних занять	50	50
самостійна робота	100	100
загальний обсяг годи	150	150
кількість кредитів ЄКТ	5	5

6. Пререквізити – для засвоєння курсу, аспірант має прослухати такі дисципліни, як «Історія філософії та філософської думки», «Іноземна мова для наукового спілкування», «Актуальні питання українського державотворення».

7. Структура курсу

К-ть акад. год.	Тема, план	Форма заняття	Література, Інтернет- ресурси	Завдання
4 акад. год	Тема 1 Історична психологія. Основні поняття. Історія розвитку науки. 1. Історія виникнення дисципліни. 2. Зміст дисципліни, основні завдання та методи. 3. Основні етапи розвитку людської психіки. 4. Поняття особистість в контексті різних історичних епох.	Лекція Семінар <i>F2F</i>	1, 2, 3,4, 5	Питання
4 акад. год	Тема 2 Психологія первісного суспільства 1. Історія первісного суспільства в дослідженнях історичної психології. 2. Психологічне обґрунтування антропогенезу. 3. Поява знакової системи в різних археологічних епохах. 4. Поява міфів та їх теоретична основа.	Лекція Семінар <i>F2F</i>	1, 2, 3,4, 5	Тести, питання
8 акад. год	Тема 3 Світоглядні основи середньовічної епохи 1. Світогляд людини епохи середньовіччя. 2. Історія повсякденності епохи середньовіччя. 3. Психологічний склад особистості людини епохи середньовіччя. 4. Особливості середньовічної епохи в Україні та їх вплив на розвиток українського	Лекція Семінар <i>F2F</i>	1, 2, 3,4, 5	Проблемні завдання
8 акад. год	Тема 4 Ментальність Нового часу 1. Відхід від релігійності та перехід	Лекція Семінар	1, 2, 3,4, 5	Питання

	<p>до раціоналізму.</p> <p>2. Розвиток науки та зміни у світоглядному баченні світу людиною Нової епохи.</p> <p>3. Перехід до нових економічних форм, зміни в способі життя та структурі суспільства.</p> <p>4. Українське суспільство Нового часу: вплив політичних та економічних змін на культурні особливості регіонів.</p>	<i>F2F</i>		
8 акад. год	<p>Тема 5 Психологічна історія сучасної епохи</p> <p>1. Тоталітарний вплив на розвиток особистості.</p> <p>2. Постіндустріальне суспільство: поява інформаційного суспільства та його вплив на розвиток людства.</p> <p>3. Поява масової культури.</p> <p>4. Українське суспільство в умовах нових викликів сучасності.</p>	<p>Лекція</p> <p>Семінар</p> <p><i>F2F</i></p>	1, 2, 3,4, 5	Питання
8 акад. год	<p>Тема 6 Психологічна історія окремих психологічних процесів</p> <p>1. Культурна історія тіла.</p> <p>2. Мова, мовлення та письмо.</p> <p>3. Психологічна історія образів, сприймання та культура.</p> <p>4. Поняття історична пам'ять.</p>	<p>Лекція</p> <p>Семінар</p> <p><i>F2F</i></p>	1, 2, 3,4, 5	Питання
10 акад. год	<p>Тема 7 Розвиток історичної психології в українському суспільстві</p> <p>1. Історія ментальності українського народу.</p> <p>2. Основні психологічні характеристики українського етносу.</p> <p>3. Історичні міфи українського народу та їх вплив на сучасне українське суспільство.</p> <p>4. Перспективи розвитку історичної психології в Україні, її значення для формування особистості в українському суспільстві.</p>	<p>Лекція</p> <p>Семінар</p> <p><i>F2F</i></p>	1, 2, 3,4, 5	Питання, тести

8. Рекомендовані джерела та література

1. Шкуратов В.А. Историческая психология. Уч. пособие. изд. 2-е. М., 1997. 505 с.

2. Старовойтов А.Л. Историческая психология. Курс лекций. Могилев, УО «МГУ им. А.Л.Кулешова», 2012 104 с.
3. Филюшкин А.В. Теория и методология истории: учебник и практикум для академического бакалаврата. М., ЮРАЙТ, 2016. 323 с.
4. Асмолов А.Г. Культурно-историческая психология и конструирование миров. М.: Ин-т практ. психологии, 1996. 767 с.
5. Белявский И.Г. Лекции по исторической психологии. Одесса: Астропринт, 2004. 448 с.

9. Система оцінювання та вимоги

<p>Політики курсу</p>	<p>Політика курсу спрямована на дотримання академічної доброчесності та толерантного ставлення до особистісних проявів студентів, їх творчості та ініціативи.</p> <p>Критерії оцінювання: є письмові роботи, такі як реферати та модульні контрольні роботи. Очікується, що роботи будуть оригінальними, базуватися на сучасних дослідженнях та матимуть власні судження та висновки студентів. Вияв академічної не доброчесності є підставою до не зарахування курсу.</p> <p>Відвідування лекцій носить добровільний характер. Студент має право відвідувати такі ж лекції в іншому навчальному закладі, самостійно вивчати у бібліотеці та з інтернет ресурсів, про що він має попередити викладача та узгодити з ним графік індивідуального зарахування пропущених тем (про що потрібно завчасно попередити викладача).</p> <p>Студент зобов'язаний дотримуватись термінів виконання усіх видів робіт, передбачених курсом.</p> <p>Додаткову літературу для підготовки та вивчення курсу можна знайти самостійно, проте основна література, запропонована викладачем, має бути опрацьована студентом.</p> <p>Семінарські заняття:</p> <p>У процесі оцінювання навчальних досягнень студентам на семінарських заняттях враховується:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Повнота та глибина розкритої теми, повнота використання джерел та літератури, ступінь аргументів та висновків основних положень. 2. Логічність структури доповіді письмової чи усної, використання доповідачем зібраного матеріалу (шляхом узагальнення, аналізу, цитат, ілюстрацій). 3. Самостійні судження студента по відношенню до використаної літератури (тут слід особливу увагу звернути на риси компілятивності, відсутність власної думки). 4. Глибина розуміння доповідачем окремих питань теми, яким присвячена доповідь та вивчення семінару в цілому. 5. Загальна підготовка учасників семінару до заняття. 6. Переваги та недоліки у мові доповідача – чіткість, стиль, доступність, і т.д. 7. Загальна оцінка доповіді, окремих виступів, робота на семінарі в цілому. 8. Підведення підсумків за семестр включає: підсумки кожного етапу семінарського заняття протягом семестру, аналіз роботи усієї групи і кожного студента окремо, визначення шляхів усунення виявлених недоліків,
------------------------------	---

оволодіння навичками самостійної роботи, формування рис, які необхідні студенту з університетською освітою.

Індивідуальні роботи:

Види ІНДЗ: студентам пропонується дослідити одну з актуальних тем в межах дисципліни «Історична психологія» (за вільним вибором) оформити у вигляді науково-дослідного завдання та захистити.

Мета ІНДЗ: написання студентами науково-дослідних робіт з актуальних проблем «Історична психологія» є обов'язковою формою самостійної роботи. В процесі підготовки студент отримує навички самостійної роботи з літературою, вміння узагальнювати різні точки зору на проблеми, вчиться висловлювати свої погляди.

У процесі роботи слід виділити кілька етапів: вибір теми та пошук необхідної літератури, вивчення зібраних матеріалів, складання плану та обговорення його з викладачем, написання роботи і захист на індивідуальному занятті, науково-теоретичній конференції чи в індивідуальній співбесіді з викладачем.

Зміст ІНДЗ: обравши тему, яка зацікавила студента, необхідно отримати консультацію у викладача щодо складання попереднього плану та тематичної літератури. Спробувати об'єктивно осмислити проблему. Дана робота вимагає критичного підходу до джерел, глибокої розумової праці.

Після опрацювання літератури складається план, що включає два-три питання, які розкривають зміст теми. Найважливішими вимогами до реферату є змістовність, логічна послідовність, органічний зв'язок викладу окремих питань. Після розкриття кожного питання плану слід зробити висновки, а по закінченню викладу теми робиться ґрунтовний загальний висновок.

Орієнтовна структура ІНДЗ: Обсяг науково-дослідної роботи 10-15 сторінок. На титульній сторінці вказують назву навчального закладу, факультет, курс, групу, ім'я по батькові студента, тему роботи (слово «тема» не пишеться), а також прізвище та ініціали викладача, який керував виконанням роботи. На наступній сторінці розміщують план роботи. Сторінки обов'язково нумерують (внизу зліва).

Критерії оцінювання ІНДЗ:

глибоке розкриття проблеми, з відображенням авторської позиції – 25-30 балів;

обґрунтоване розкриття проблеми – 20-24 бали;

тема розкрита неповністю – 19 -15 балів;

реферат суто компілятивного рівня – 14-12 балів;

розкритий лише окремий аспект – 11 -10 (і менше) балів;

Шкала оцінювання ІНДЗ:

Рівень виконання	Кількість балів, що відповідає рівню	Оцінка за традиційною системою
Високий	25-30	Відмінно
Достатній	20-24	Добре
Середній	19-15, 14-12	Задовільно
Низький	10-11 (і менше)	Незадовільно

Оцінка з ІНДЗ є обов'язковим балом, який враховується при підсумковому оцінюванні навчальних досягнень студентів з навчальної дисципліни «Історична психологія».

Самостійна робота студента включає: опрацювання навчального

	матеріалу, підготовку до лекцій та семінарських занять, виконання індивідуальних завдань, робота з навчально-методичною, науковою, допоміжною вітчизняною та зарубіжною літературою з питань, що розглядаються, уміння добувати інформацію з різноманітних джерел (нормативні, програмові; нормативні, преса), робота з комп'ютерною технікою, системою Internet.													
Загальна система оцінювання курсу	<p>90 - 100 балів – «Відмінно» (A) – студент може отримати у разі виконання індивідуального завдання, відвідування лекцій, виступів на семінарських заняттях якщо він висловлює власне ставлення до матеріалу, правильно і в достатній кількості добирає необхідні для відповіді факти;</p> <p>75 - 89 балів - «Добре» (BC) – студент має незначні ускладнення при обговоренні засвоєного матеріалу</p> <p>60 - 74 бали – «Задовільно» (DE) – студент порушує логіку викладу, аргументація слаба, є суттєві помилки в знаннях фактичного матеріалу</p> <p>35 - 59 балів – «Незадовільно» (FX) – повторне складання заліку</p> <p>1-31 бали – «Незадовільно» (F) – студент не знає головного фактичного матеріалу. Повторний курс.</p>													
Шкала оцінювання студентів:	<table border="1"> <thead> <tr> <th>Підсумкова кількість балів (мак. 100)</th> <th>Оцінка за 4-х бальною шкалою</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>1-34</td> <td>«незадовільно» (з обов'язковим повторним курсом)</td> </tr> <tr> <td>35-59</td> <td>«незадовільно» (з можливістю повторного складання)</td> </tr> <tr> <td>60-74</td> <td>«задовільно»</td> </tr> <tr> <td>75-89</td> <td>«добре»</td> </tr> <tr> <td>90-100</td> <td>«відмінно»</td> </tr> </tbody> </table>		Підсумкова кількість балів (мак. 100)	Оцінка за 4-х бальною шкалою	1-34	«незадовільно» (з обов'язковим повторним курсом)	35-59	«незадовільно» (з можливістю повторного складання)	60-74	«задовільно»	75-89	«добре»	90-100	«відмінно»
Підсумкова кількість балів (мак. 100)	Оцінка за 4-х бальною шкалою													
1-34	«незадовільно» (з обов'язковим повторним курсом)													
35-59	«незадовільно» (з можливістю повторного складання)													
60-74	«задовільно»													
75-89	«добре»													
90-100	«відмінно»													
Умови допуску до підсумкового контролю	Захист ІНДЗ, відвідування лекцій, виступи на семінарських заняттях													
Питання до підсумкового контролю	<ol style="list-style-type: none"> 1. Предмет історичної психології. 2. Феномен ментальності. А.Я. Гуревич про ментальні явища. 3. Розвиток історичної психології як науки 4. Основні джерела історичної психології. 5. Методи історичної психології. 6. Психологічні основи антропогенезу. 7. Історія виникнення свідомості. 8. Символізм первісного суспільства. 9. Міфологічний світогляд. 10. Ментальність людини середньовічної епохи. 11. Середньовічний ідеал особистості. 12. Вплив Нового часу на світосприймання людини. 13. Історія виникнення масової свідомості. Х.Ортега-і-Гассет, С.Московічі. 14. Психологія тоталітарних режимів. 15. Вплив на людину тоталітарних режимів: минуле та сучасність. 16. Психологічний портрет сучасного українського суспільства. 17. Національна ідентифікація. Проблеми та перспективи. 													

	18. Структура українського національного характеру. 19. Спадковість, оточення в дитинстві та психологія історичної поведінки особистості. 20. Культурноісторичні типи особистості.
Підсумковий контроль, форма	Залік